

[J. S. Foget.]

lovgivning og Rentetilskudspolitikken. Og Statsministeren tilføjer: Saa gaar der vel igen nogen Tid! Man faar uvilkaarligt det Indtryk, at man staar over for en Samson, hvis Haar er afklippet, et mægtigt Socialdemokrati, hvis Handlekraft er stækket af Hensyn til visse skjulte Kræfter, et Parti, der har skabt en permanent Landbrugs-krise gennem sin Lovgivning — heri har Knud Bach saa fuldkommen Ret — og har givet op over for Arbejdsløsheden. De smaa Beskæftigelseslove, hvormed man har søgt at lappe paa Forholdene, er endt uden synderligt Resultat, og træt og opgivende siger Statsministeren: Jeg kunde ikke vide, at Landmændene vilde forøge Arbejdsløsheden med 50 000 Mand! Samtidig tilføjer han, at det er muligt, at man er naaet til Grænsen for Beskæftigelse ved Industrien.

Her staar altsaa dette mægtige Socialdemokrati med Tilslutning af 46 pCt. af Vælgerne og med alle de for dets Programs Udfoldelse ønskelige Forhold. Efter at udenlandske Foreteelser har spillet Regeringen saadanne Forhold i Hænde, at man har Tilslutning til en fuldkommen aktiv Handelspolitik og man af Oppositionen har faaet foræret det mest egnede Instrument til Genneførelse af de partimæssige Programpunkter, saa lægger Chefen for denne Regering nu efter 10 Aars Forløb træt Hænderne i Skødet, erkender sin Afmagt og venter som en anden Micawber paa, at noget skal vise sig. Han lover Bod og Bedring med Hensyn til Skatterne, idet han udtaler: „Vi er naaet dertil, hvor der er Grund til fornuftigt Maadehold, men der er ingen Fare for Overbelastning endnu“. Han indrømmer over for Landbruget, at Landbruget bør have Produktionsprisen for dets Varer paa Hjemmemarkedet, medens man opretholder en Lovgivning, der for Kødets Vedkommende kun sikrer 65 pCt. af Førkrigsprisen eller Halvdelen af Produktionsprisen og for Smørrets Vedkommende kun sikrer 85 pCt. af Produktionsprisen. Karakteristisk er det da ogsaa, at en saaden Udtalelse ikke gaar igen i Partiets officielle Manifest.

Medens Regeringsploven saaledes er kørt fast, skønt Jorden er frostfri, vil jeg ogsaa gerne gennemgaa Oppositionspartiernes Tilstand under dette Tidehverv.

Medens det pludselige handelspolitiske Systemskifte kom som et Jordskælv for Venstre, samtidig med at Partiet maatte til at affinde sig med Rollen som Oppositionsparti, var Overgangen for Det konservative Folkeparti ikke saa smerte-

fuld. Partiet havde altid ønsket den aktive Handelspolitik indført, og selv om dette nu skete gennem Valutacentralen i Stedet for gennem Told, saa opnaaede man dog, hvad man ønskede, nemlig en effektiv Beskyttelse for Industrien og Opbygning af Monopol paa Monopol for Storkapitalens Interesser paa alle Felter. Det var Vand paa den konservative Mølle. Det har derfor i Virkeligheden været fremragende Jonglørkunst, man har vist fra det konservative Parti, naar man har kunnet fortsætte med at spille Rollen som Oppositionsparti og samtidig faa næsten alle sine Ønsker opfyldt. Kun paa eet Punkt gav det Bagslag: Landbruget vendte sig bort fra Partiet, efterhaanden som det gik op for de forskellige Landmænd, hvad det var der skete.

Dagen kom imidlertid, da Rollen som Oppositionsparti ikke kunde holde, man maatte officielt tage Standpunkt for Regeringen i Forfatningsspørgsmaalet, Trykstaven faldt for et Øjeblik ud af det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers Hænder, og Publikum fik Lejlighed til at se bag Tæppet; hvilken Forvirring det affødte, behøver jeg ikke at skildre, men Resultatet blev, at en Del af Publikum forlod Forestillingen og paa Landet nu strømmer ind i vore Vælgerforeninger.

For Venstre blev 1929 Katastrofeaaaret; ikke alene mistede Partiet det politiske Førerskab, men Partiets ideologiske Grundlag blev fejlet bort som ubrugeligt Gods fra et Pulterkammer. Rodløst og raadløst stod Partiet pludselig midt i Planøkonomien, og i sin Forvirring foreslog det selv det mest gennemgribende af alle Midler til Planøkonomiens Fremme: Valutacentralen. Landbruget rejste sig i Protest, Andels-slagterierne nægtede at efterkomme Valutadiktatet, og Venstre maatte ind i et Arbejde for at faa Loven lavet om flere Gange i Løbet af et Aar. Partiet stod dengang som i Dag: det vil ikke forlade sit gamle Motto om Frihandel og Liberalisme, men det tvinges dog ind i en Medvirken til en Udvikling i modsat Retning.

Resultatet er, at Partiet modsiger sig selv Gang paa Gang. Man siger, at man vil gaa ind for Landbrugets økonomiske Lige- ret, men stemmer imod eller nægter at medvirke til Opfyldelsen af de Krav, som Landbrugsorganisationerne fremsætter. Landbruget forholdt sig afventende i de første Aar efter 1929; man ventede paa, at Venstre skulde finde sit Standpunkt. Men det skete ikke, og Resultatet blev vort Partis Dan- nelse i Maj 1934.

Med alle tænkelige Midler forsøgte man